بازنەی خەرمانەی زێ یان پەردەی کچێنی.. بەیان ناسیح

هاوڕێیەکم لەم ڕۆژانەدا لینکی بەرنامەیەکی تەندروستی کەناڵێکی تەلەفزیۆنی کوردی بۆ ناردم. پێشکەشکەری بەرنامەکە بەم پرسیارە دەستپێدەکات "پەردەی کچێنی بەچ شتێک لادەچێت جگە لە پرۆسەی هاوسەرگیری؟"

یەکێ لەو دوو دکتۆرە میوانەی کە بانگکرابوون بۆ بەرنامەکە پزیشکێکی داوەری بوو و گوتی " … خۆی زەبری دەرەکی بەهێز دەبێتە هۆی لادانی پەردەی کچێنی، بەڵام لەحاڵەتێکدا دەبێت بترسی کە خوێنەکەی بینی ئەگەر خوێنەکەی نەبینی پێویست بەترس ناکاتن، بۆ نموونە لەهەموو وەرزشەکان زیاتر کەحاڵەتی لادانی پەردەی کچێنی تێدا ڕوودەدات ئەسپ سوارییە، کاراتێیە یان پایسکل. ئەو سێییە وەکی ئەوەی ئەمن بینیتم وەکو پزیشکێکی دادوەری حالاتی لێکەوتووەتەوە بەلام کەخوێنی بینی ئینجا دێ ڕوو لە پزیشکی دادوەری دەکات واتا نەک خوێنی نەبینی و بڵێ بەربووەتەوە…"

ئەمە گفتوگۆیەکی بەر لە پەنجا ساڵ لەمەوبەر نییە بەڵکو بەرنامەیەکی زیندوی ئەم سەردەمەیە کە بینەری زۆری هەیە بابەتی جیاوازو هۆشیاری پزیشکی بڵاودەکاتەوە لە کوردستاندا و تا ئێرە جگە لەدەستخۆشی لەو پرۆگرامە بۆ بڵاوکردنەوەی زانیاری تەندروستی کە زۆر پێویستە بوونی هەبێت هیچ بۆچوونێکی دیکەم نییە.
بەڵکو ڕەخنەی من لێرەدا لە ناوەڕۆکی باسەکەیانە لەسەر "پەردەی کچێنی".

چەند جار گوێم لەگفتوگۆکە کرد، بەهۆی تێگەیشتن لەچۆنیەتی لێکدانەوەکانیان لەڕوانگەی ئەو سێ دکتۆرەوە، ئەوەی ئاشکرایە ئەو سێ دکتۆرە، پێشکەشکارو میوانەکان لەسەر خاڵێک هاوکۆکن ئەویش بوونی پەردەیەک وەکو شتێکیی سابت. هەر ئەم خاڵە وایکرد ئەم بابەتە بنووسم و بە دیدێکی جیاوازەوە ئەو بابەتە هەڵسەنگێنم.

بەپرسیارە دەستپێدەکەم ئەویش ئایا ئەم سێ دکتۆرە پشت بە زانست دەبەستن لەباسەکەیاندا؟ بەداخەوە ئەمە ڕوونادا لەدیدی منەوە لەکاتێکدا دەزانین زانستی پزیشکی لە پێشڕەویدایە و ئەو زانستانەی ئەمڕۆ دانی پێدا نراوەو خراوەتە باری پراکتیکەوە نموونەیان زۆرە

لەهەموو بوارەکانەوە.

لەبەرگرنگی بابەتەکە ئاواتەخوازی ئەوەبووم ئەم دکتۆرانە وەکو ئەرکی پیشەییان پشتیان بەزانست ببەستایەو لەو گۆشەیەوە روونیان بکردایەتەوە نەک بەهێزکردنی ئەو وێنەیەی سەدەها ساڵە کۆمەڵگا بەگوێچکەی منداڵی کچدا دەیچرپێنن: “ئاگات لەخۆت بێت با بنت نەپژێ”. روونکردنەوەی دروست لەم بابەتە کارێکی گرنگە بەتایبەت کاتێک کەسانی پرۆفیسیۆنال و شارەزا قسەی لەوە دەکەن. ئەرکێکی پێشەیی و ئەخلاقی و مرۆییە بەتایبەت لەبەرامبەر ئەو کچانەی کەهەمیشە دەترسن نامەخوا نەوەکو ئەو ”پەردەیە” شتێکی لێبێت.

تۆ بڵێی ئەو زانستە ئەوەندە ترسناک بێت لەناو کۆمەڵگایەکی نێرەتی و پیاوسالاری وەکو کوردستان کە ووتنی کێشەی لێبکەوێتەوە یان وەکو زۆر بابەتی تر بەلارێدا ببردرێت؟ ئایا ئەمە حاڵەتی “نەشیش بسووتێ نەکەباب” کەیە؟ وا قسە دەکرێت تا هەموو لایەک رازی بێت. ئەی چۆن دەبوو ئەگەر لەشوێنی ئەوەی قسە لەسەر پەردەیەک بکرێت کە گوایە قابیلی لاچوون یان دڕان وخوێن هاتنەدەرەوەیە قسە لەسەر بوون و نەبوون یان ناونانی وەکو پەردە بکرایە؟ ئایا ئەو زانیارییەی دەدرێت بەبینەران وەکو نموونەی ئەسپسواری، کاراتێ یان پاسکیل لەخۆوەین کە دوژمنی ئەو پەردەیەن مەترسی ئەوەی لێناکرێت کەچەندەها دایکو باوک جووڵەی کچەکانیان سنووردار بکەن نەوەکو لەپڕیکدا پەردەکە لابچیت؟.

دروست نییە کەمنداڵی کچ بەو هەستەوە گەورە بن کەپەردەیەکیان پێوەیە و قابیلی لاچوونە. بەڵکو پێویستیان بەپەروەردەیەکی تەندروستە کەبڕوابەخۆبوونیان لەلادروست بکات، لەکاتی تەمەنی گونجاودا زانیاری دروست وەرگرن لەسەر هەموو بەشەکانی لەش و چۆنیەتی گەشەکردنی.

لەزۆر کۆمەڵگادا خەڵکی بڕوایان بەو ئەفسانەیە هەیە کەگوایە پەردەیەکی تەنک دەرەچەی کۆئەندامی زێینەی مێینەی داپۆشیوە. زانستی پزیشکی سەلماندوویەتی هیچ پەردەیەک بوونی نییە، هیچ شتێکیش نییە کون بێت، بدرێت یان لاچێت لەکاتی تەکدا کچێک بۆ یەکەم جار سێکسی دەبێت. یان لە ئەنجامی ئەو کارەدا هەمیشە خوێنی هەبێت. هەندێ جار ئەوە روودەدات کە خوێنێکی کەمی هەبێت ئەمەش جیاوازە لەکەسێکەوە بۆ کەسێکی تر. نکۆڵی کردنی ئەم زانستە وەکو نکۆڵی کردنی ئەوەیە کەبڵێی زەوی خڕ نییە.

چەندەها تێگەیشتنی چەوت هەیە سەبارەت بەو شتەی کە لەزمانی کوردیدا بە پەردەی کچێنی ناودەبرێت. ئەو تێگەیشتنانە زۆر ترسناکن، چونکە لە راستی و زانستەوە دوورن. لەوانەیە هەندێ لەخوێنەرانی ئەم بابەتە تووڕەبن و بڵێن ئەم درۆیە چییە! لێرەدا تکای پشوو درێژیتان لێدەکەم بابزانین زانستی پزیشکی چۆن روونی دەکاتەوە.

بازنەی خەرمانەی زێ چییە؟

مێژووی ئەو ئەستورانەی یان ئەفسانانەی زاڵە بەسەر مێشکی مرۆڤدا لەبەرامبەر مێینەدا زۆر کۆنە بەتایبەتی لەمەڕ پێناسەی پاکیزەیی لەمێژووی مرۆڤایەتی و ئایینە جیاوازەکاندا، سەرچاوەکەشی تەنها نەزانین و ترسی چەنیەتی کۆنترۆڵکردنی خەرمانەی زێی لەلای مێینە. هەر ئەم نەزانین و پشتبەستن بە ئەستورەکانە کە تائێستاش دەبنە هۆی تێکدانی ژیانی هەزارەها کچ لە رۆژهەڵاتی ناوینەدا کە کوردستانیش دەگرێتەوە. گوایە کەوتن لەکاتی ئەسپسواری و پاسکیل و هەندێ وەرزشی تر لەوانەیە ببنە هۆی لەدەستدانی ئەو شتەی بە پەردە ناوی دەبەن جێی پرسیارە.

هیچ پەردەیەک نییە کە کەئەندامی زێ و دەرچەی زێ داپۆشیبێت تا بەهێزیکی دەرەکی یان بۆیەکەم جار سێکست دەبێت بدڕێت یاخود لاچێت. ئەوەش دروست نییە هەموو یەکە خوێنی هەبێت، بەڵام هەندێ جار ئەوە روودەدات. کەئەندام و دەرچەی زێ لەچەندین توێی شانەی لینجاو پێکهاتووە کە پێی دەوترێت بازنەی خەرمانەی زێ کە شایانی کشانن. توێی شانەی لینجاو لەکەسێکەوە بۆ کەسیکی تر جیاوازە تەنانەت شێوەشیان دەکرێت جۆراو جۆر بێت. دەکرێت یەکێ لە توێیەکان بڕووشی و رەنگە کەمێک خوێنی لێبێت، بەڵام خۆی چاک دەبێتەوە.

لە گفتوگۆی ناو بەرنامەکەدا دکتۆرەکان سوورن لەسەر ئەوەی لەئەنجامی هەندی وەرزشدا ئەگەر خوێن هات ئەوە پەردەکە لاچووە. ئەی ئەگەر هاتوو کچێک بەربەوەو خەرمانەی زێی لەو جۆرە بوو کە دەکشێت(لاستیکی) بوو هیچ خوێنێکی لێوە نەهات بە ئەوە دەڵێین چی؟.

لێرەد قسەیەکی نەستەقی چینی دەهێنمەوە بە ئەوەی ئەو مەبەستەی کەهەمە لەم باسەدا بەرزی بکەمەوە ئەویش ئەوەیە کەدەڵێ: بە ئەوەی لەهەرشتێ تێبگەی دەبێت بەناوی خۆیەوە بانگی بکەی. لەزمانی کوردی و گفتوگۆکاندا، لەمێدیادا پێویستە بابەتێکی ئەوەندە گرنگ کە لەزۆر شوێن و کاتدا بەستراوە بەژیان و مردنی کچەکەوە بەووردی

باسی لێوە بکەین و زانیاری پێویست بەرزبکرێتەوە، بە بەرپرسیاری□تەوە مامەڵەی لەگەل بکەین و ئەمەش رێگایەکە بۆ چاککردنەوەی تێگەیشتنە هەڵەکان. لێردا با ئەوەی سەدەها ساڵە ناوی پەردەیان لێناوە بەناوی خۆیەوە باسی بکەین ئەویش خەرمانەی زێیە.

بەیان ناسیح

کۆمەڵناس